

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kovács Edit ügyvéd által képviselt szám székhelyű felperesnek a dr. Landes Judit ügyvéd által képviselt szám alatti lakos alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságon 24.P.23.659/2003. szám alatt indult, és a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.993/2009/15. számú ítéletével befejezett perében az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperes részére 150.000 (Egyszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

A felperes az alperessel 2001. november 9-én kötött vállalkozási szerződéssel bruttó 19.375.630 forint vállalkozói díjért elvállalta a ... szám alatti családi ház építőmesteri, nyílászárók javítási, gépészeti és elektromos szakipari munkáinak 2002. január 31. napjáig történő elvégzését. A szerződésben a felperes késedelmes teljesítés esetén nettó 150.000 forint / nap kötbérfizetési kötelezettséget vállalt. A felek a szerződést a 2002. március 8-án készült jegyzőkönyvben foglaltan módosították. Rögzítették, hogy a szerződés II. pontjában szereplő 15.500.509 forint vállalási ár 35.508.575 forintra, míg a befejezési határidő 2002. május 3-ról május 15-re módosul. A jegyzőkönyv szerint a szerződés „VII.1. pontja kiegészül: elszámolás tételesen igazolt felmérési napló alapján költségvetési áron. Az árkérdés tekintetében a felek akként állapodtak meg, hogy a költségvetési árakat TERC normatíváinak figyelembe vételével 1270 forint/ó rezsi óradíjjal számolják”.

A felperes részletes kiviteli tervek nélkül, illetve folyamatosan érkező hiányos tervek alapján úgy végezte az átalakítási munkát, hogy az alperes megrendelésének tartalmát szóban folyamatosan módosította, bővítette. Nem készültek építészeti metszetek, részlettervek, pallértervek, és tervezői kiírás sem. Az építkezéshez szükséges anyagot részben a felperes, részben az alperes szerezte be. A felperes részéről a teljesítés a szerződésben kikötött 2002. május 15-i határidővel szemben az átadás-átvételi jegyzőkönyv szerint 2002. július 19-én történt meg.

A felperes többször módosított keresetében 30.306.166 forint vállalkozói díj és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, aki a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a díjfizetési kötelezettségének eleget tett azzal, hogy a felperesnek 35.500.000 forintot megfizetett. Beszámítási kifogást terjesztett elő előadva, hogy a felperest a 2002. május 15-től 2002. július 29-ig tartó késlekedés miatt 11.250.000 forint kötbérfizetési kötelezettség, és a villanyszámlából adódó 1.900.000 forint fizetési kötelezettség terheli, továbbá szerinte a felperes hibás teljesítése miatt 1.775.429 forintot jogszerűen tartott vissza.

A bíróság jogerős ítéletével 14.895.655 forint és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest a felperes részére, míg ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felek nem átalányárban állapodtak meg, hanem abban, hogy az elszámolás utólagos, tételesen igazolt felmérési napló alapján költségvetési áron, TERC normatívák alapján 1.270 forintos rezsi óradíjjal történik meg. Ennek megfelelően a bíróság V. Gy. és K. L. szakértők véleménye alapján a felperest megillető vállalkozói díj összegét 54.575.265 forintban határozta meg. Ebből a felperes hibás teljesítése miatt 2.250.000 forintot levont, és az így kapott 52.325.265 forintból az alperes javára elszámolt 32.554.600 forint teljesítést figyelembe véve a felperes részére járó hátralékos vállalkozói díj összegét 19.770.665 forintban határozta meg.

A jogerős ítélet értelmében a felperes részéről a teljesítés 2002. július 19-én az átadás-átvételi jegyzőkönyv szerinti napon megtörtént, ezért a bíróság a felperesi késedelem idejét 2002. május 15-től 2002. július 19-ig összesen 65 napban határozta meg. A szerződésben kikötött napi 150.000 forint figyelembevételével azt állapította meg, hogy a felperes 9.750.000 forint összegű kötbér megfizetésére lenne köteles akkor, ha a késedelem csupán neki lenne felróható. A bíróság azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a késedelemért való felelőssége alól magát 50 %-os arányban kimentette, így a felperest terhelő késedelmi kötbér összegét 4.875.000 forintban állapította meg. Ezt az összeget

levonta a hátralékos vállalkozói díj 19.770.665 forintos összegéből, és az alperest a különbözet 14.895.655 forint és járulékai megfizetésére kötelezte a felperes javára, mivel alaptalannak ítélte az alperes 1.900.000 forintos áramdíj címén előterjesztett beszámítási igényét.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperessel 2001. november 9-én kötött és 2002. március 28-án módosított vállalkozási szerződés fix áras volt. Szerinte a 2002. március 28-i módosítás nem érintette a fix áras megállapodást. Érvelése értelmében tévedett a bíróság abban a tekintetben is, hogy a késedelmi kötbérnek csak 1/2-ed részét helyezte levonásba, és nem fogadta el az 1.900.000 forint összegű áramdíj beszámítása iránti igényét sem. Szerinte tévesen adta hozzá a bíróság a 43.660.212 forinthez a 25 %-os ÁFA-t, mivel az ÁFA-t már tartalmazta a szakértői vélemény tételes elszámolása is. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem adott kellő magyarázatot arra, hogy az elsőfokú bírósággal szemben miért tételes elszámolás alapján határozta meg a felperest megillető vállalkozói díj összegét. Előadta, hogy a felperes folyamatosan változtatgatta a követelésének összegét. Szerinte a felperes sem többletmunkát, sem pótmunkát nem végzett, az alapmegállapodásban foglaltaknak tett csak eleget, késedelmes munkavégzéssel és hibás teljesítéssel. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság 50 %-os mértékben kimentettnek tekintette a felperes késedelmét. Kifejtette, hogy a bíróság méltánytalan elszámolást végzett a terhére, továbbá joggal számíthatná be a felperes által hibás munkavégzés miatt neki okozott kárt, ugyanis egy festménye a felperes hibás munkavégzése miatt javíthatatlanul megsérült. Álláspontja szerint a perköltség tekintetében is jogszabálysértő a jogerős ítélet.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

Miután a Pp. 273. § (5) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni, és a felülvizsgálati kérelemben nem említett jogszabálysértésre és indokra a kérelem előterjesztője utóbb már nem hivatkozhat, a Legfelsőbb Bíróság az alperes által utóbb becsatolt Pfv.4. sorszámú előkészítő iratot, valamint a Pfv.6. sorszámú kiegészítést csak az eredetileg előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között vehette figyelembe.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a felülvizsgálati kérelmében a vállalkozói díj tételes felmérés alapján történt meghatározását.

A 2002. március 28-án kelt jegyzőkönyv, mint okirati bizonyíték igazolja, hogy a felek akaratának megfelelően a 2001. november 9-én kötött szerződés kiegészült azzal, hogy az elszámolás „tétélesen igazolt felmérési napló alapján költségvetési árakon” történjen. A szerződés módosításakor jelen lévő V. S. műszaki ellenőr 23. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt előadása szerint „megállapodtunk abban a szerződésben, hogy a tétélesen igazolt felmérési napló alapján, a kialakított rezsióradíjjal kerülnek a munkák elszámolásra”.

Tévesen hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra is, hogy a felperes sem többletmunkát, sem pótmunkát nem végzett.

V. S. tanú előadása szerint „a vállalkozói díj úgy módosult, ahogyan jöttek az újabb igények, amelyek előre nem voltak láthatók”. A tanú felsorolta, melyek voltak azok a plusz igények a megrendelő részéről, amelyeket a felperes megvalósított. V. Gy. szakértő is megállapította az aggálytalan szakértői véleményében, hogy a felperesnek „pótmunkákat is kellett végezni”.

A bíróság V. S. tanúvallomása, V. Gy. és K. L. szakértők aggálytalan szakértői véleménye alapján, a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokra is figyelemmel megalapozottan jutott arra a következtetésre is, hogy a felperes a késedelemért csak részben felelős. Ebben a körben a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű mérlegelése eredményeként, jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes a késedelemért való felelősségét 50 %-os arányban kimentette, és helytállóan határozta meg a felperest terhelő késedelmi kötbér összegét 4.875.000 forintban. A bírói gyakorlatnak megfelelően pedig a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésének (az ún. felülmérlegelésnek) nincs helye (BH 1999.44.).

A bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelése eredményeként jutott arra a következtetésre is, hogy az alperes az 1.900.000 forint összegű áramdíj iránti igényének jogszerűségét nem tudta bizonyítani, ezért jogszabálysértés nélkül mellőzte ezen összeg alperes javára történő elszámolását. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében ezzel összefüggésben jogszabálysértésre nem is hivatkozott.

Alaptalanul állította az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a szakértői vélemény tételes elszámolása ÁFA-t tartalmazott. V. Gy. és K. L. szakértők ... sorszám alatt előterjesztett kiegészítő szakértői véleménye a 10. oldalon „nettó” 43.660.212 forintban

határozta meg a műszaki ellenőr által el nem fogadott tételeket levonva a felperest megillető vállalkozói díj összegét, ezért a bíróság ezen összeghez jogszabálysértés nélkül adta hozzá a 10.915.053 forint ÁFA összeget, mivel a 25 %-os ÁFA a vállalkozói díj része.

Tévesen sérelmezte az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság nem adott kellő magyarázatot arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét miért változtatta meg.

A másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének eleget téve, az ítéletének 4. és 5. oldalán részletesen megindokolta, hogy mely bizonyítékok alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperest utólagos tételes elszámolás alapján, 14.895.655 forint összegű vállalkozói díj illeti meg. A másodfokú bíróság a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó jogszabály megsértése nélkül a bizonyítékok egybevetése és összességükben való értékelése során okszerűen, logikai ellentmondás nélkül állapította meg ebben a körben a tényállást.

Miután az alperes arra hivatkozva, hogy a felperes hibás munkavégzése miatt egy festménye oly módon megsérült, hogy az már nem javítható, a felperessel szemben igényt nem érvényesített, ennek a kérdésnek a vizsgálata az eljárásnak nem volt tárgya, így ez a kérdés a felülvizsgálati eljárás során már nem vizsgálható. A bírói gyakorlat értelmében (BH 2001.172.) a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel csak olyan kérdésben támadható, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt.

A másodfokú bíróság - a felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben - a Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel jogszabálysértés nélkül állapította meg az alperes perköltség fizetési kötelezettségét figyelemmel a pernyertesség, pervesztesség arányára, ezért a jogerős ítélet ezen okból sem jogszabálysértő.

A kifejtettek értelmében a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte az alperest a felperes javára felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

Budapest, 2011. január 20.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró